

Otázky k Plánu obnovy a odolnosti (“POO”):**Komponent 1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra****Všeobecné informácie****1. Kde je možné nájsť aktualizované dokumenty a plánované výzvy?**

Všetky informácie, relevantné dokumenty, ako aj výzvy budú zverejňované na webovej stránke MH SR, v časti špeciálne venovanej [Plánu obnovy a odolnosti](#). Všeobecné informácie a dôležité dokumenty súvisiace s Plánom obnovy je možné nájsť aj na webovej stránke [Plánu obnovy](#).

2. Kedy bude známy definitívny harmonogram výziev?

Harmonogram výziev a vyzvaní je zverejnený na webovej stránke Plánu obnovy aj na webovej stránke MH SR. V súlade s harmonogramom výziev a vyzvaní sa vyhlásenie prvej výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti za účelom podpory výstavby nových zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie očakáva v apríli 2022. Otvorená by mala byť dva mesiace. V prípade nevyčerpania zdrojov alokovaných na plánovanú výzvu je MH SR pripravené vyhlásiť dodatočnú výzvu.

Reforma 1: Reforma právneho rámca v oblasti elektroenergetiky a podpory obnoviteľných zdrojov**3. Budú výzvy vyhlásené ešte pred novelizáciou príslušnej legislatívy?**

Áno, prvá výzva bude vyhlásená v apríli 2022. V súlade so schválenou operačnou dohodou medzi Európskou komisiou a Slovenskom je ukončenie procesu reformy právneho rámca v oblasti elektroenergetiky, a tiež podpory obnoviteľných zdrojov naplánované do 31. 12. 2022.

Investícia 1: Výstavba nových obnoviteľných zdrojov elektrickej energie**4. Akým spôsobom bude podmienená intenzita pomoci na výstavbu nových zariadení na výrobu elektriny z OZE?**

Pomoc na realizáciu projektu v rámci výzvy bude určená na pokrytie oprávnených nákladov, za ktoré sa považujú mimoriadne investičné náklady potrebné na podporu výroby elektriny z OZE. Výška oprávnených nákladov sa určí ako rozdiel medzi nákladmi na investovanie do výroby elektriny z OZE a nákladmi na podobnú, menej ekologickú investíciu, k realizácii ktorej by dôveryhodným spôsobom došlo i bez pomoci. Táto podmienka súvisí s uplatňovaním tzv. kontrafaktuálneho scenára pri určovaní výšky oprávnených nákladov investície na základe článku 41, odseku 6 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení („GBER“). Výzva bude uvádzať spôsob, na základe ktorého si žiadateľ bude môcť priamo vypočítať náklady na podobnú, menej ekologickú investíciu. Výzva bude taktiež obsahovať konkrétnu výšku referenčných nákladov

podobnej, menej ekologickej investície na jednotku inštalovaného výkonu zariadenia na výrobu elektriny, na ktorú sa bude môcť žiadateľ v rámci podávanej žiadosti odvolať.

5. Prečo je maximálna intenzita pomoci stanovená na 60 % (45 % v Bratislavskom kraji)?

Článok 41, odsek 7 nariadenia GBER stanovuje limity, pokiaľ ide o intenzitu poskytnutej pomoci. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov pre investície umiestnené v oblastiach s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou. V rámci výzvy však nebude zohľadnená skutočnosť, že sa pomoc poskytuje malému alebo strednému podniku. Z uvedených dôvodov bude intenzita pomoci stanovená jednotne pre Bratislavský kraj na úrovni 45% a pre ostatné kraje SR na úrovni 60%.

6. Čo znamená podmienka „maximálna výška podpory 15 mil. EUR na jeden projekt a jedného realizátora“?

Pre jeden projekt bude za splnenia podmienok výzvy možné získať dotáciu v maximálnej možnej výške 15 miliónov EUR pre jeden podnik. Stanovením maximálnej výšky investičnej pomoci na projekt je zabezpečený súlad s článkom 4, ods. 1, písm. s) nariadenia GBER.

7. Aké budú podmienky oprávnenosti výdavkov na nové zariadenia OZE? Bude sa výška podpory odvíjať od parametra MWh/rok?

Maximálna výška dotácie sa bude odvíjať od ukazovateľa 1 MWh elektriny vyrobenej z OZE. Výsledkom realizácie projektu musí byť dodatočný inštalovaný výkon zariadenia využívajúceho OZE, pripojený do distribučnej alebo prenosovej sústavy na území Slovenskej republiky, vyjadrený v MW. Ďalšie podmienky oprávnenosti projektu, ako aj spôsobu hodnotenia, bude definovať výzva.

8. Bude sa intenzita pomoci odvíjať od miesta realizácie projektu alebo od sídla príjemcu?

Pre určenie intenzity pomoci je rozhodujúce miesto realizácie projektu. Oprávneným bude celé územie SR.

9. Počíta sa v rámci opatrení Komponentu 1 – Investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE aj s finančnou podporou investície fyzických osôb/nepodnikateľov (domácnosti) v prípade pripojenia zariadení na výrobu elektriny do 10 kW (tzv. malých zdrojov)?

Oprávnenými žiadateľmi v rámci pripravovanej prvej výzvy na podporu výstavby nových zariadení na výrobu elektriny budú fyzické alebo právnické osoby podľa § 2 ods. 2 písm. a) až c) zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, zapísané v obchodnom registri alebo podnikajúce na základe živnostenského oprávnenia alebo na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, t. j. podnik v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.. Na základe doručených podnetov zo strany verejnosti sa predpokladá stanovenie spodnej hranice inštalovaného výkonu (dodatočného inštalovaného výkonu) zariadenia, a to na úrovni 250 kW.

10. Bude možné financovanie ostrovných systémov alebo len systémy, ktoré budú odovzdávať celú či väčšinu energie priamo do sústavy?

V rámci Komponentu 1 je možné z Plánu obnovy financovať len výstavbu nových zariadení na výrobu elektriny z OZE, ktoré budú pripojené do distribučnej alebo prenosovej sústavy. V súlade s princípom podpory rozvoja aktívnych odberateľov a samospotrebiteľov sa neplánuje dodatočné obmedzenie spôsobu a miesta spotreby vyrobenej elektriny. Náklady na výstavbu lokálneho zdroja pripojeného do sústavy možno považovať za oprávnené do výšky definovanej v odseku 6 a 7 článku 41 nariadenia GBER, ktoré sú spomenuté aj v odpovediach vyššie (otázka č. 4 a 5).

11. Ako sa bude určovať maximálna hodnota nákladovej efektívnosti OVPMWh, ktorá bola predstavená na online workshopoch pre verejnosť?

Spôsob konkrétneho výpočtu nákladovej efektívnosti vrátane bodovania projektu bude špecifikovaný vo výzve.

12. Pokiaľ ide o fotovoltaické a veterné elektrárne, čo sa myslí pod formuláciou „Využitie akumulačného zariadenia s kapacitou aspoň 25 % inštalovaného výkonu (kapacita pokrývajúca 1 hodinu výkonu zariadenia na výrobu elektriny z OZE)“?

Na základe doručených podnetov a po dôkladnom posúdení predmetného navrhovaného hodnotiaceho kritéria bolo rozhodnuté, že predmetné kritérium nebude súčasťou prvej výzvy na podporu výstavby nových zariadení na výrobu elektriny z OZE.

13. Bude MH SR overovať stav pripravenosti projektu na základe pokročilosti fázy inžinieringu?

MH SR nebude posudzovať jednotlivé fázy projektu - stanovuje podmienky pre priznanie dotácie a následne overuje súlad skutočností s informáciami uvedenými v žiadosti a v prílohách predložených v rámci vyhlásenej výzvy. Žiadateľ bude povinný splniť podmienky stanovené vo výzve a predložiť vyplnený formulár spolu s povinnými prílohami v rámci prihlásenia sa do výzvy. Ak bude projekt v hodnotení úspešný a umiestni sa v poradí, na ktoré postačuje alokácia výzvy, so žiadateľom bude následne uzavretá zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, v ktorej budú detailne uvedené podmienky, ktorých splnenie bude potrebné zdokladovať v rámci stanovených lehôt (napr. povinnosť prijímateľa získať stavebné povolenie, ukončiť proces posudzovania vplyvu na životné prostredie, ak sa bude vyžadovať, a pod.). MH SR bude priebežne overovať plnenie zmluvných podmienok zo strany prijímateľa počas realizácie projektu.

14. Bude možné v rámci jedného projektu kumulovať žiadosti o investičnú pomoc na nové zdroje OZE a na skladovanie elektriny?

Je možné prihlásiť sa do výziev zameraných na rôzne druhy investícií, pokiaľ sa vecné zameranie projektov líši a tieto projekty spĺňajú kritériá oprávnenosti stanovené v jednotlivých výzvach. Musí byť zrejmé, že prihlasovaný je v každom prípade samostatný projekt spĺňajúci kritériá oprávnenosti podľa danej výzvy, a že nejde o ten istý projekt. Je teda potrebné vypracovať na každú formu investície samostatný projekt. Oprávnenosť nákladov musí byť v súlade s relevantnou schémou

štátnej pomoci uplatňujúcou sa pre danú investíciu, ktorá je v súlade s nariadením GBER. Oprávnenosť nákladov je bližšie opísaná v odpovediach k otázkam č. 4 a 5.

15. Je možné začať proces posúdenia vplyvov na životné prostredie pred vyhlásením výzvy?

Áno, vzhľadom na nutnosť ukončiť realizáciu projektov do 31. marca 2026 odporúčame začať proces EIA podľa zákona č. 24/2006 Z. z. pred vyhlásením výzvy. Obzvlášť to platí pre veterné a geotermálne elektrárne, v prípade ktorých je proces EIA časovo najnáročnejšou časťou povoľovania.

16. Bude pri posudzovaní žiadosti o podporu projektov z prostriedkov Plánu obnovy zohrávať dôležitú úlohu veľkosť podniku žiadateľa? Budú viac podporené väčšie firmy? Nebudú malé firmy znevýhodnené?

V rámci prvej Výzvy na podporu výstavby nových zariadení na výrobu elektriny z OZE sú oprávnenými žiadateľmi fyzické alebo právnické osoby podľa § 2 ods. 2, písm. a) až c) Obchodného zákonníka, t. j.:

- *osoby zapísané v Obchodnom registri,*
- *osoby, ktoré podnikajú na základe živnostenského oprávnenia,*
- *osoby, ktoré podnikajú na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, napr. zákona o energetike.*

a to bez ohľadu na ich veľkosť. Obmedzená je iba veľkosť projektu hranicou inštalovaného výkonu na úrovni od 250 kW do 50 MW.

17. Aké technológie vysokoúčinnnej kombinovanej výroby budú podporené z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti v rámci prvej výzvy na podporu výstavby nových zariadení z OZE?

Z prostriedkov Plánu obnovy, Komponent 1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra budú podporené všetky technológie definované Zákonom č. 309/2009 o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby, konkrétne § 2, odst.2, písm. a) <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/309/20150801.html> v rámci projektov, spĺňajúcich podmienky a kritériá konkrétnej výzvy. V súlade so schválenou schémou štátnej pomoci medzi oprávnené projekty patria nové zariadenia na využitie geotermálnej energie, biomasy, bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd na výrobu elektriny pomocou kombinovanej výroby elektriny a tepla.

Investícia 2: Modernizácia existujúcich obnoviteľných zdrojov elektrickej energie (repowering)

18. Aké sú podmienky získania investičnej pomoci na existujúce OZE? Aká bude intenzita investičnej pomoci pri rekonštrukcii existujúcich OZE a flexibilita energetických sústav? Bude využitý tzv. kontrafaktuálny scenár ako pri investíciách do nových OZE?

Cieľom tejto investície je zabezpečiť aspoň 100 MW výkonu modernizovanej kapacity na výrobu elektriny z OZE pripojenej do elektrizačnej sústavy. Novoprijaté schémy štátnej pomoci upravujú kritériá oprávnenosti pre podporované spoločnosti, ktoré zaisťujú súlad s vnútroštátnymi aj úniijnými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia, ako aj s technickým usmernením týkajúcim sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ (2021/C58/01), pokiaľ ide o podporované činnosti. Podmienky získania dotácie budú definovať výzvy – MH SR plánuje v súlade so schváleným harmonogramom vyhlásiť výzvy na investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE pre bioplynové stanice a vodné elektrárne v júni 2022. Podpora pre jednotlivé typy modernizovaných zariadení OZE sa bude posudzovať osobitne pri zohľadnení princípu nákladovej efektívnosti. V prípade tejto investície sa nepredpokladá využitie kontrafaktuálneho scenára, pričom presné špecifikácie stanovujú samotné výzvy.

19. **Budú pri modernizácii malých vodných elektrární (MVE) použité kritériá udelenia pomoci tak, ako pri nových OZE? Bude v rámci žiadosti o investičnú pomoc potrebné uvádzať údaje ako plánované termíny začiatku procesu povoľovania alebo predpokladaný termín ukončenia projektu?**

Podporovať sa budú len také investície do vodnej energie, ktoré sú v súlade s národnými a úniijnými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia. Modernizácia vodných elektrární sa bude predovšetkým týkať energetických častí elektrární (napr. turbogenerátory) s cieľom zvýšiť ich regulačný rozsah a v obmedzenej miere zvýšiť aj ich výkon. Modernizácia môže zahnúť aj ekologizáciu týchto zariadení. Žiadateľ bude povinný splniť podmienky stanovené vo výzve a predložiť vyplnený formulár spolu s povinnými prílohami v rámci prihlásenia sa do výzvy. Ak bude projekt v hodnotení úspešný, so žiadateľom bude následne uzavretá zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, v ktorej budú detailne špecifikované podmienky, ktoré bude potrebné splniť v rámci lehôt – ukončenie príslušných správnych konaní a obdržanie potrebných povolení. Realizácia projektu bude musieť byť ukončená najneskôr do 31. marca 2026.

20. **Môže MVE, ktorá požiadala o financie na modernizáciu, požiadať aj o dotáciu z POO na elektrolyzéry na výrobu vodíka alebo batériové systémy?**

Je možné prihlásiť sa do výziev zameraných na rôzne druhy investícií (napr. modernizácia do existujúcich zdrojov elektriny z OZE a do zvyšovania flexibility elektroenergetických sústav pre vyššiu integráciu OZE), pokiaľ sa vecné zameranie projektov líši a tieto projekty spĺňajú kritériá oprávnenosti stanovené v jednotlivých výzvach. Za týchto okolností teda môže MVE požiadať aj o investičnú pomoc na elektrolyzéry na výrobu vodíka, resp. batériové systémy v rámci samostatných žiadostí špecifikujúcich samostatné projekty. Celková poskytnutá pomoc však za obdobie 2 rokov nemôže prekročiť 15 mil. EUR na jeden projekt a jeden podnik.

21. **Prečo nie sú náklady na kompenzačné opatrenia pri modernizácii vodných elektrární považované za oprávnené výdavky projektov?**

Schválený Plán obnovy a odolnosti stanovuje, že projekty modernizácie vodných elektrární, ktoré budú podporené, sa týkajú predovšetkým energetických častí elektrární (napr. turbogenerátory) s cieľom zvýšiť ich regulačný rozsah a v obmedzenej miere zvýšiť aj ich

výkon. Vzhľadom na limitovaný objem financií, ktorý bol pridelený na Komponent 1, t. j. 223 miliónov eur namiesto 950 miliónov eur požadovaných zo strany MH SR, nie je možné financovať výdavky, ktoré priamo neprispievajú k schválenému cieľu rekonštruovanej kapacity OZE.

Zároveň je pri modernizácii vodných elektrární v Pláne obnovy a odolnosti výslovne stanovené, že môžu byť podporené len projekty spĺňajúce podmienky legislatívy EÚ v oblasti ochrany životného prostredia, predovšetkým smernice 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva. Ak je to relevantné a v závislosti od prítomných ekosystémov ide najmä o opatrenia týkajúce sa zabezpečenia migrácie rýb (napr. stavba rybovodov), manažmentu sedimentov a opatrenia na ochranu habitatov s ohľadom na dosiahnutie dobrého vodného stavu a potenciálu. Posudzovanie súladu projektov s podmienkami ochrany životného prostredia bude vykonávané v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR a následne budú projekty predložené na posúdenie Európskej komisii.

Realizácia takzvaných kompenzačných opatrení súvisí s povinným uplatňovaním zásady „Výrazne nenarušiť“ a vyžaduje sa podľa platnej európskej alebo národnej legislatívou v oblasti ochrany životného prostredia.

Investícia 3: Zvýšenie flexibility elektrických systémov pre väčšiu integráciu obnoviteľných zdrojov energie

22. V rámci podpory flexibility energetických sústav bude oprávnené inštalovanie batériových systémov alebo elektrolyzérov aj pri existujúcich bioplynových staniciach?

Cieľom tejto investície je zvýšenie kapacity zariadení na skladovanie elektriny aspoň o 68 MW vďaka sprevádzkovaniu nových skladovacích kapacít. Schéma štátnej pomoci bude podporovať inštaláciu novej kapacity batériových systémov, inštaláciu novej kapacity vodíkových palivových článkov a zvýšenie regulačného výkonu vodných elektrární. Presné rozdelenie cieľovej hodnoty 68 MW bude závisieť od dopytu príslušných subjektov. Je preto možné prihlásiť projekt do výziev zameraných na zvyšovanie flexibility sústav pri existujúcich bioplynových staniciach, ak to bude technická špecifikácia zariadenia dovoľovať. Podpora sa bude poskytovať v rámci schém zameraných na konkrétne technológie pri zohľadnení princípu nákladovej efektívnosti.

Pripájanie variabilných OZE, ako sú veterné a fotovoltické elektrárne, do sústavy je v súčasnosti z dôvodu nedostatočnej flexibility sústavy výrazne obmedzené. Zavedením podpory výstavby akumulčných zariadení je sledovaný zámer znížiť priame negatívne dopady variabilných OZE (rýchle zmeny dodávky výkonu) na prevádzku elektrizačnú sústavu a tým umožniť pripájanie nových variabilných OZE do sústavy. Pripájanie stabilných a predikovateľných OZE nie je v súčasnosti obmedzené technickými bariérami a tieto zariadenia nebudú oprávnené na inštalovanie akumulčných systémov.

23. Aké budú technické podmienky pre fungovanie skladovacieho zariadenia a zdroja OZE v jednom odovzdávacom mieste? Aké budú podmienky prevádzky skladovacieho zariadenia vo vzťahu k

elektrizačnej sústave SR a daného zdroja OZE? Bude nutné, aby bolo skladovacie zariadenie napájané výlučne elektrinou z OZE alebo bude možnosť skladovacie zariadenie napájať aj elektrinou z elektrizačnej sústavy, prípadne poskytovať podporné služby pre elektrizačnú sústavu?

Hlavnou podmienkou oprávnenosti projektu bude v tomto kontexte pripojenie skladovacieho zariadenia k zdroju OZE ešte pred odovzdávacím miestom (bodom pripojenia do sústavy), tzv. pripojenie „behind the meter“. Žiadateľ musí pre pripojenie do sústavy splniť všetky technické a obchodné podmienky prevádzkovateľa sústavy, ako aj byť v súlade s prevádzkovým poriadkom daného prevádzkovateľa, a mať uzatvorenú zmluvu o zúčtovaní odchýlky. Detailné podmienky oprávnenosti projektu a spôsob ich preukazovania stanovia jednotlivé výzvy v rámci investície do zvyšovania flexibility elektroenergetických sústav.

24. Ako je potrebné vysvetliť si kritérium „**Využitie akumulačného zariadenia s kapacitou (0 % až 25 %> inštalovaného výkonu (pomer výkonu a skladovacej kapacity zariadenia)**“?

Po zvážení uvedené kritérium nebude platiť, ale bude sa hodnotiť pomer výkonu a kapacity batérie. Napr.: pomer 1:4 znamená, že batéria dokáže dodávať/odoberať maximálny výkon po dobu štyroch hodín. Pri pomere 1:0,25 môže batéria dodávať/odoberať maximálny výkon po dobu 15 minút.

Aktualizované 22. 04. 2022